

Bilmek İstedikleriniz: Barış Anlaşması ve Kolombiya Referandumu

Andrés Besserer*

Özet

FARC (*Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri*) ve Kolombiya hükümeti arasında 4 sene boyunca süren müzakereler sonucunda çok kapsamlı bir anlaşma imzalandı.

Ülkenin başkanı Juan Manuel Santos barış anlaşmasının yürürlüğe girmesinin öncü taraftarlarındandı.

Uzmanların görüşüne göre anlaşmanın legal olması için referanduma gerek yoktu.

Yine uzmanların belirttiği gibi referandum, sürecin parti hattında polarize olmasına neden oldu ve şaşırtıcı bir düşük katılımıla “evet” oyu kaybetti.

Düşük seçmen katılımı en çok hükümete bağlı ve barış sürecini desteklemiş olan taraftandı.

Genel Bilgiler

Yaygın olan ismi: *Bariş için Referandum*

Referandum Günü: 2 Ekim 2016.

Referandum Sorusu: “¿Apoya usted el acuerdo final para la terminación del conflicto y la construcción de una paz estable y duradera?”

Çatışmanın sonlandırılması ve kalıcı barışın inşa edilmesi için yapılan nihai anlaşmayı destekliyor musun ?

Oylamaya tabi tutulan anlaşmanın 297 sayfalık tam metni:

<http://www.eltiempo.com/contenido/politica/proceso-de-paz/ARCHIVO/ARCHIVO-16682558-0.pdf>

Sonuçlar

- Geçerli oy sayısı: 12,808,858
- Oy verebilen nüfus: 34,899,945
- Katılım: 37.43%
- Evet: 6,377,482 → 49.78%
- Hayır: 6,431,376 → 50.21%

Geçmiş

2012 yılının Şubat ve Ağustos aylarında Kolombiya hükümeti ve FARC delegeleleri 50 yıllık çatışmayı bitirmek için müzakerelere başladı.

29 Ağustos 2012 tarihinde resmi bir anlaşma imzaladılar:

Çatışmanın sona erdirilmesi, istikrarlı ve kalıcı bir barışın inşası anlaşması:

<http://bianet.org/bianet/siyaset/176315-kolombiya-kalici-baris-anlasmasin-in-tam-metni>

24 Ağustos 2014 tarihinde çatışmanın sona ermesi anlaşmasını yaptılar.

3 yıl ve 9 ay süren müzakereler sonucu partiler 297 sayfalık bir metin üzerinde mutabık kaldılar.

Ülkenin Yeniden Bütünleşme Temsilciliğine (*ACR- Agencia Colombiana para la Reintegración*) göre 2003 ve 2016 yılları arasında **58,161 eski gerilla** silah bıraktı.¹

Uzmanların görüşüne göre FARC'ın silah bırakmasının nedenlerinden biri artan sayıda gerillanın silah bırakmasıydı.

¹ <http://www.reintegracion.gov.co/es/la-reintegracion/layouts/15/xlviewer.aspx?id=/es/la-reintegracion/Cifras/Cuadro%201%20Hist%C3%B3rico%20de%20Personas%20Desmovilizadas.xlsx&Source=http%3A%2F%2Fwww%2Ereintegracion%2Egov%2Eco%2Fes%2Fla-reintegracion%2FPaginas%2Fcifras%2Easpx>

Bir konferansı esnasında **Juan Manuel Santos FARC'ın yaklaşık 17,500 kadın ve erkek üyesi olduğunu söyledi.** Bu üyelerin barış anlaşması imzalanırsa silah bırakacağına inandığını belirtti.² Yeniden Bütünleşme Temsilciliği gerillaların silah bırakmasının devlet için 6 milyon pesoya mal olacağını belirtirken, üyeleri hapsetmenin 17 milyon peso tutacağını söyledi.

Sözleşmenin İçeriği

El Espectador tarafından Sözleşmeyi özetleyen video:

<http://www.elespectador.com/noticias/politica/consiste-el-acuerdo-sobre-el-fin-del-conflicto-video-639385>

Anlaşmanın önemli bir kısmı Kolombiya **tarımının reform** sürecinden geçmesi üzerine kurulu. Reform, hukuki mülkiyet, kooperatifçilik için devlet sübvansiyonları, temiz su taksimi ve ucuz konut yaratılmasını içeriyor.

Anlaşmada demokrasi ve siyasi katılım esas olarak alınıyor ve hükümet hoşgörü ve saygı içerecek kurumların yaratılması için bir dizi demokratik katılım yöntemini taahhüt ediyor.

Bölüm 3, düşmanlıkların sona ermesiyle ilgili.

Bu, taraflar arasındaki düşmanlıkların kesin olarak sona erdirilmesi için gerçekleşen ikili bir anlaşma.

Düşmanlıkların sona ermesinin bir parçası olarak, **bölüm 3.2** FARC-EP'nin sosyal, politik ve ekonomik yaşama yeniden dahil edilmesini içeriyor.

Böylece, FARC-EP kanunla tamamen tanınan yeni bir siyasi parti olacak.

Bir parti olarak, seçim kampanyalarını yürütecek kamu paralarını alabilecek.

Bölüm 3.4, Kolombiya'daki paramiliter grupların dağılması için bir hükümet birimi oluşturuyor.

Bu, bir kamu denetçisine denk geliyor.

Sözü edilen grupların dağıtılmasını zorunlu kılmak için polis tarafından bir kuvvet oluşturulmasını da içeriyor.

Anlaşma, FARC'ın silahlarını 23 belirlenmiş alanda silahsızlanması üzerine odaklanıyor.

Anlaşmaya göre ülke çapında 8 kamp alanları kurulacak. Bu alanlarda gerillalar:

- 1) güvende hissedecek,
- 2) nispeten şu anda ikamet ettikleri yere yakın olacaklar,

---

² <http://www.elpais.com.co/elpais/colombia/proceso-paz/noticias/pais-podria-recibir-cerca-17-mil-desmovilizados-farc>

3) nispeten daha erişebilir olacaklar.

Son olarak ise, **Bölüm 4**, yasadışı uyuşturucular, **Bölüm 5**, hakikat ve uzlaşma komisyonu, **Bölüm 6** da anlaşmanın yürürlüğü ile ilgili.

Sonuçlar

- Geçerli oylar: 12,808,858
- Toplam Nüfus (mümkün oy sayısı): 34,899,945
- Katılım: 37.43%
- Evet: 6,377,482 → 49.78%
- Hayır: 6,431,376 → 50.21%

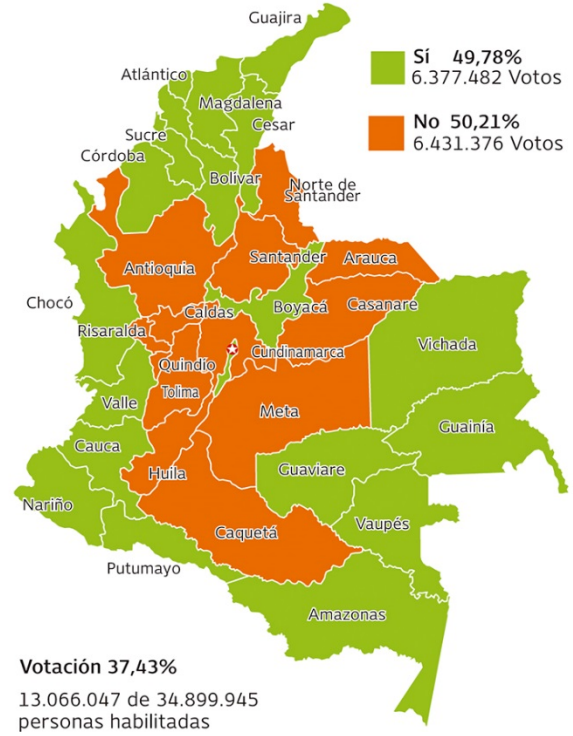
(http://plebiscito.registraduria.gov.co/99PL/DPLZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZ_L1.htm)

Votación elecciones presidenciales

(segunda vuelta junio del 2014)

Votación por el plebiscito en Colombia

Harita kaynağı: <http://www.elpais.com.co/elpais/colombia/proceso-paz/noticias/molestas-verdades-dejo-mapa-plebiscito>

Referandum sonuçları bir yandan Santos'un seçim sonuçlarının taklit edilmesi gibiydi. Seçimleri kazandığı bölgeler, "Evet" oyu kullanan vatandaşların çoğunluğunun bulunduğu bölgeler oldu.

2014'te Santos, Álvaro Uribe'nin partisini temsil eden Oscar Iván Zuluaga'dan sert bir meydan okuma ile karşılaştı. 2014 seçimler aynı zamanda Kolombiya siyasetinin iki partili doğasını açığa çıkarıyordu.

Bu referandum için de geçerliydi. Seçmenler ya oyuö Santos'a ya da Uribe'ye diyerek hareket ettiler. Uribe barış anlaşmasına karşı güçlü (duygusal) sözler ile sert bir kampanya yürüttü.

Andrés Besserer University College London Demokrasi ve Karşılaştırmalı Siyaset Yüksek Lisans Öğrencisi ve eski Meksika Ulusal Seçim Enstitü çalışanı.

Çeviren: Begüm Zorlu